Výsledky šetření výskytu poranění kůže u novorozenců v období od 1. 1. 2024 do 31. 12. 2024

Šetření se v roce 2024 zúčastnilo 12 perinatologických center a další čtyři neonatologická pracoviště (novorozenecká JIP FTN Praha, novorozenecká JIP Pediatrické kliniky FN Brno, novorozenecké oddělení Nemocnice Hořovice a Klinika pediatrie a dědičných poruch metabolismu VFN Praha). Celkem tedy 16 zdravotnických zařízení ČR.

Výskyt poranění kůže byl sledován na třech typech oddělení, a to na jednotkách intenzivní péče (JIPN), odděleních intermediární péče (IMP) a na standardních novorozeneckých odděleních. Celkem bylo v období od 1.1. do 31.12.2024 zaznamenáno **467** poškození kůže, z toho **255** na JIPN, **61** na IMP a **151** na standardních odděleních. Pro srovnání je v tab. 1 uveden také výskyt poranění kůže v roce 2020, 2022 a 2023. z výsledků je patrné, že se počet poškození kůže v roce 2024 rapidně zvýšil.

Tab. 1 Četnost poranění kůže podle typu oddělení v roce 2020, 2022, 2023 a 2024

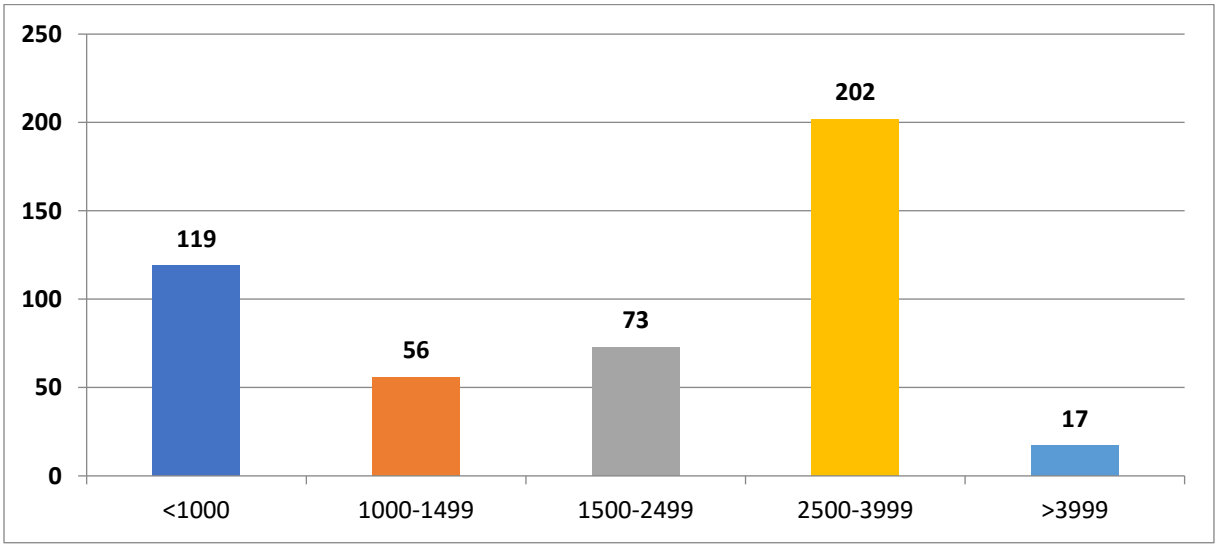
Typ oddělení	2020 n(%)	2022 n(%)	2023 n(%)	2024 n(%)
JIPN	369 (68,7)	254 (59,4)	258 (70,3)	255 (54,6)
IMP	115 (21,4)	105 (24,5)	75 (20,4)	61 (13,1)
Standard	53 (9,9)	69 (16,1)	34 (9,3)	151 (32,3)
Celkem	537 (100,0)	428 (100,0)	367 (100,0)	467 (100,0)

Nejčastějším typem poškození kůže byly v roce 2024 eroze/exkoriace, jejichž počet stoupl od roku 2023 více než dvojnásobně. Druhým nejčastějším poškozením byly opruzeniny a na třetí místo se z předchozího pátého místa posunuly dekubity. Jejich počet se od roku 2023 zvýšil oproti chirurgickým ranám, kde se počet naopak téměř o polovinu snížil. Vzrostl také počet ran, označených jako „jiné“, z nichž 10x nebyla příčina vzniku ani bližší popis rány uveden, 4x byla rána označena jako puchýř Staph. Aureus, 2x jako ragáda, 4x jako nekróza vzniklá prenatálně, 3x jako nekróza bez uvedení důvodu vzniku, 1x jako prasklina na rtu po porodu, 1x jako vkleslý defekt na hlavičce po porodu, 1x jako macerace pupeční jizvy, 8x jako hematom, 2x jako špatné prokrvení, 2x jako otlak, 1x jako genetické onemocnění, 2x jako řezná rána skalpelem a 2x jako vrozená vývojová vada (tab. 2).

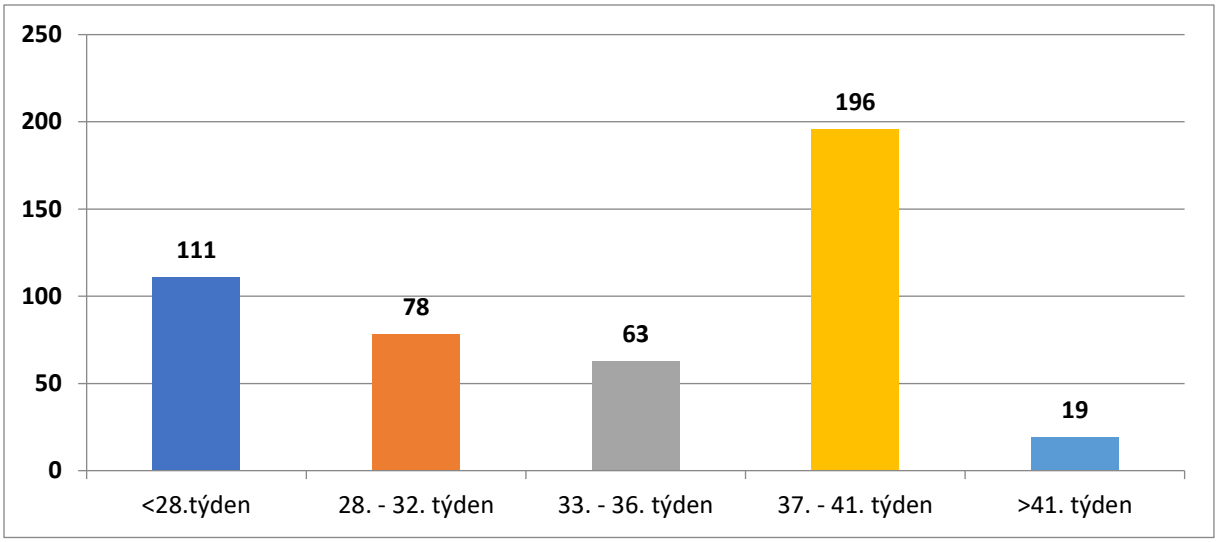
Tab. 2 Typy poranění kůže v roce 2020, 2022, 2023 a 2024

	2020 n(%)	2022 n(%)	2023 n(%)	2024 n(%)
Extravazace/infiltrace	154 (28,7)	47 (11,0)	42 (11,4)	41 (8,8)
Eroze/exkoriace	101 (18,8)	123 (28,7)	89 (24,3)	195 (41,7)
Opruzeniny	85 (15,8)	73 (17,1)	64 (17,4)	63 (13,5)
Chirurgické rány	75 (14,0)	50 (11,7)	80 (21,8)	47 (10,1)
Dekubity	50 (9,3)	63 (14,7)	37 (10,1)	50 (10,7)
Jiné rány	36 (6,7)	25 (5,8)	35 (9,5)	43 (9,3)
Punkce	21 (3,9)	16 (3,7)	8 (2,2)	9 (1,9)
Kontaktní podráždění	11 (2,0)	20 (4,7)	9 (2,5)	16 (3,4)
Popáleniny	4 (0,7)	11 (2,6)	3 (0,8)	3 (0,6)
Celkem	537 (100,0)	428 (100,0)	367 (100,0)	467 (100,0)

Srovnání výskytu poranění kůže s porodní hmotností sledovaných novorozenců je uvedeno v grafu 1 a srovnání výskytu poranění kůže s gestačním věkem v grafu 2.

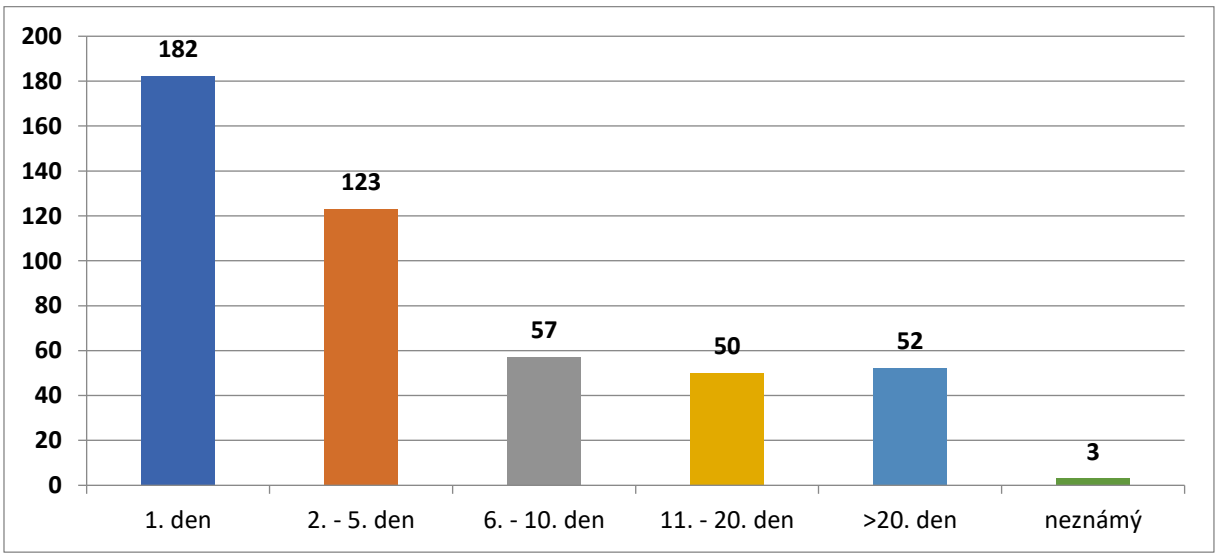

Graf 1 Výskyt poranění kůže vzhledem k porodní hmotnosti dítěte

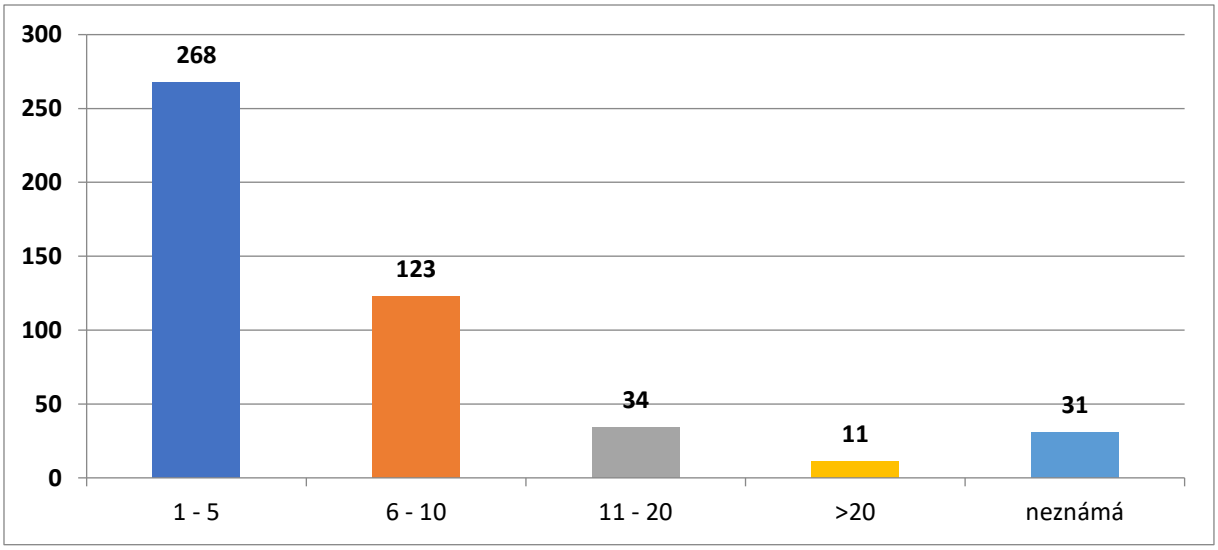

Graf 2 Výskyt poranění kůže vzhledem ke gestačnímu věku

Dále jsme sledovali den výskytu rány po porodu/přijetí dítěte na oddělení a počet dnů hojení. Výsledky jsou uvedeny v grafu 3 a 4.

Graf 3 Den výskytu rány po porodu/přijetí dítěte na oddělení

Graf 4 Počet dnů hojení rány

Rovněž nás zajímala metoda hojení rány (tab. 3) a přítomnost komplikací (tab. 4). Z výsledků je zřejmé, že se počet použití klasické metody hojení ran oproti dvěma předchozím rokům opět zvýšil, což pravděpodobně souviselo s nárůstem erozí a exkoriací, které vznikly nejčastěji hned první den po přijetí dítěte na oddělení, a jejichž délka hojení nepřesáhla 5 dní. Vzhledem k navýšení celkového počtu ran se ale také zvýšil počet vlhkého hojení a jednou byla rovněž použita metoda podtlaková. Oproti roku 2023 se snížil počet použití „jiné“ metody hojení, i když z poznámek vyplynulo, že šlo buď koupel se speciálně magistra liter připravovaným mýdlem, nebo o použití Stomahesive pasty v kombinaci s Actimarisem, což ovšem spadá do vlhkého hojení ran. Ve čtyřech případech však nebyla „jiná“ metoda nijak specifikována.

Tab. 3 Metody hojení ran v roce 2020, 2022, 2023 a 2024

Metody hojení	2020 n(%)	2022 n(%)	2023 n(%)	2024 n(%)
Klasická	300 (55,9)	183 (42,8)	138 (37,6)	210 (45,0)
Vlhká	236 (43,9)	234 (54,7)	203 (55,3)	246 (52,7)
Podtlaková	1 (0,2)	1 (0,2)	0	1 (0,2)
Jiná	0	10 (2,3)	26 (7,1)	10 (2,1)
Celkem	537 (100,0)	428 (100,0)	367 (100,0)	467 (100,0)

Z výsledků šetření je rovněž zřejmé, že se počet komplikací léčby ran v roce 2024 snížil.

Tab. 4 Komplikace hojení ran v roce 2020, 2022, 2023 a 2024

Komplikace	2020 n(%)	2022 n(%)	2023 n(%)	2024 n(%)
Ano	41 (7,6)	20 (4,7)	32 (8,7)	24 (5,1)
Ne	496 (92,4)	408 (95,3)	335 (91,3)	443 (94,9)
Celkem	537 (100,0)	428 (100,0)	367 (100,0)	467 (100,0)

Přehled výsledků jednotlivých pracovišť bude uveden na setkání ranhojiček a stomických sester novorozeneckých oddělení v březnu 2025 v Kuřimi.

Zpracovala: Mgr. Jaroslava Fendrychová, Ph.D.

Statistické šetření provedl: Luděk Nerad

V Brně dne 27. 2. 2025